

Kadın Genital Kozmetik Cerrahisi ve Ebelerin Danışmanlık Rolü

Melissa AĞCA¹, Nazan TUNA ORAN²

Özet

Kadın genital kozmetik cerrahisi, dış genital organların estetik veya işlevsel açıdan iyileştirilmesidir. Son yıllarda giderek popülerliğini arttıran bu alan çeşitli prosedürleri de içermektedir. Labialarda, vajinada ve hatta klitoriste düzeltmeler yapılabilmektedir. Kadınların bu cerrahi uygulamalara yönelmesinde, sosyal medya, partner isteği gibi çeşitli sebepler bulunmaktadır. Kadın genital kozmetik cerrahisinin arttığı bu dönemde, kadınlara en yakın sağlık grubu olan ebeler ve ebelerin danışmanlık rollerine de büyük görev düşmektedir. Bu derlemenin amacı, ebelerin danışmanlık rollerine ışık tutmak ve genital kozmetik cerrahi talebinde bulunan kadınlara kanıta dayalı, doğru ve bütüncül bir rehberlik sunmalarını sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Genital Kozmetik Cerrahisi, Kadın, Ebe, Danışmanlık.

¹Ebe, İzmir Şehir Hastanesi, ORCID: 0009-0005-0641-0769

²Prof. Dr., Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, ORCID: 0000-0003-2103-6769

Sorumlu Yazar/Corresponding Author : Melissa AĞCA
E-posta/e-mail : melissa.agca99@gmail.com

Geliş Tarihi/Received : 03.04.2025
Kabul Tarihi/Accepted : 03.06.2025

Female Genital Cosmetic Surgery and the Counselling Role of Midwives

Abstract

Female genital cosmetic surgery is the aesthetic or functional improvement of the external genital organs. This field, which has become increasingly popular in recent years, includes various procedures. Corrections can be made in the labia, vagina and even the clitoris. There are various reasons for women to turn to these surgical applications, such as social media, partner request. In this period when female genital cosmetic surgery is increasing, midwives, who are the closest health group to women, and the counselling roles of midwives have a great duty. The aim of this review is to shed light on the counselling roles of midwives and to ensure that they provide evidence-based, accurate, and holistic guidance to women seeking genital cosmetic surgery.

Keywords: Genital Cosmetic Surgery, Female, Midwife, Counselling.

1. GİRİŞ

Kadın genital kozmetik cerrahisi, son yıllarda giderek artan ilgi gören bir jinekolojik girişim haline gelmiştir. Bir endikasyon olmadan sadece cinsel organların görünümünü iyileştirmek amacıyla uygulanan genital işlem olarak tanımlanmaktadır (Sawan vd., 2022).

Endikasyon olmadan yapıldığı tanımıyla yer alsa da konjenital anomaliler veya yüksek miktarda androjene maruz kalma gibi nedenlerle labialarda ciddi asimetri ve hipertrofi gelişmesi durumunda genital kozmetik cerrahisi endike olabilmektedir. Bu durum etik ve kültürel değerler sebebiyle küresel olarak bir çatışma ve tartışma sebebidir (Cain vd., 2013). Sağlık, 1946 yılında, sadece hastalık veya sakatlığın yokluğu değil, tam bir fiziksel, zihinsel ve sosyal refah durumu olarak Dünya Sağlık Örgütü tarafından tanımlanmıştır. Estetik cerrahlar buna dayanarak, bedenin iyi ve güzel olarak algılanmasının, kadınların zihinsel ve sosyal refahını ciddi ölçüde etkileyebileceğini savunmuştur. Genital kozmetik cerrahinin cerrahlar tarafından etik ve sağlıklı bir uygulama olarak değerlendirilmesinin temelinde de bu neden yatmaktadır (Serati vd., 2018).

Literatür incelendiğinde, genital kozmetik cerrahisi uygulamalarına, sosyal medyada, televizyon programlarında ve reklamlarda önemli ölçüde ilgi gösterildiği tespit edilmiştir. Son yıllarda kadınların genital görünümünden memnun olmaması ve bu gerekçeyle genital kozmetik cerrahisine yönelmesi bu ilginin sebebi olarak gösterilmektedir (Cook ve Dickens, 2009; Michala vd., 2011; Schick vd., 2011).

Bu derleme, son yıllarda güncel bir konu haline gelen genital kozmetik cerrahinin türlerini, kadınların bu cerrahileri tercih etme motivasyonlarını, olası risklerini, cerrahinin cinsel sağlık ve beden imajı ile olan algısını değerlendirmek ve ebelerin bu konuda danışmanlık rollerini ele almak amacıyla yapılmıştır.

2. KADIN GENİTAL KOZMETİK CERRAHİSİ TÜRLERİ

Kadın genital kozmetik prosedürleri, labioplasti, vajinoplasti, perineoplasti, klitoris başlık boyutunun küçültülmesi, G noktasını güçlendirme gibi farklı yöntemleri içerir (Liao ve Creighton, 2019; RACPG, 2015).

2.1. Labioplasti

Labioplasti, çıkıntılı labia minörlerin cerrahi olarak küçültülmesi işlemidir (Veale vd., 2014). Labioplasti operasyonu geçirmek isteyen kadınlar bir dizi şikayet bildirilmiştir. Bunlar; ağrı, enfeksiyon, çeşitli fiziksel aktiviteler (cinsel ilişki dahil) sırasında rahatsızlık ve kişisel hijyenle ilgili problemlerdir (Reddy ve Laufer, 2010). Ayrıca, sadece fiziksel şikayetler değil, cinsel haz ile ilgili şikayetler kadınların labioplasti talep etmesinin birincil sebeplerinden biridir (Zwier, 2014). Operasyon sebepleri genelde, genital görünümünden duyulan rahatsızlık ve cinsel ilişkilerden duyulan memnuniyetsizliktir (Zwier, 2014; Crouch ve Creighton, 2007). Estetik ve fonksiyonel olarak başarılı bir sonuca ulaşabilmek için optimum cerrahi teknik konusunda farklı görüşler bulunmaktadır. Rezeksiyon yöntemleri genel olarak üç ana grupta sınıflandırılmaktadır: kenar rezeksiyonu, kama rezeksiyonu ve merkezi rezeksiyon. Kenar rezeksiyonu, labiumun en çıkıntılı bölgesindeki fazla dokunun cerrahi olarak eksize edilmesiyle gerçekleştirilir. Kama rezeksiyonu ise, labial yapıyı fonksiyonel olarak düzeltmeye yönelik modifikasyonları kapsamaktadır. Merkezi rezeksiyon yönteminde ise, fazla labial doku merkeze çizilen bir üçgen şeklinde belirlenerek epitelizeasyon sağlanır (Özer vd., 2018).

Operasyon sonuçlarının incelendiği bazı çalışmalar yapılmıştır. Turini ve arkadaşlarının (2018) yaptığı bir çalışmada labioplastinin kadının yaşam kalitesi, öz saygısı ve cinsel işlevi üzerindeki etkisini değerlendirmek amacıyla yaptığı çalışmada uygulama sonrası cinsellikte alınan hazda anlamlı bir iyileşme olduğunu tespit etmiştir. Trichot ve arkadaşları ise hipertrofik olan labiaların cerrahi olarak azaltıldığı kadınlarda yaptığı bir çalışmada hastaların yaşam kalitesi ve cinselliği açısından genel memnuniyet sağlandığını bildirmiştir (Trichot vd., 2011).

2.2. Vajinoplasti

Vajina etrafında bulunan doku ve kasların sıkılaştırılması amacıyla yeniden yapılandırılmasına denir (Karram, 2015). Standart bir prosedürü olmamasının yanında koital sürtünmeyi arttırmak amacıyla da uygulanmaktadır (Goodman, 2011). Çünkü genellikle, çok sayıda vajinal doğum yapmış veya travmatik vajinal doğum öyküsüne sahip kadınlar tarafından tercih edilmektedir (Braun, 2010). Bunun sebebi; vajinal doğum, dokuları gererek ve bitişik kasları ayırarak vajinanın genişlemesine neden olabilmektedir. Bu vajinal genişleme, açık bir perine oluşturabilmekte ve sürtünme hissini azaltarak cinsel tatmini azaltabilmektedir (Dobbeleir vd., 2011; Jamali vd., 2017).

Vajinoplasti, Mayer-Rokitansky-Küster-Hauser sendromu gibi doğuştan gelen malformasyonları olan kadınlarda da gerçekleştirilmektedir (Amies Oelschlager vd., 2017). Herlin ve arkadaşları tarafından 2016 yılında yapılan bir çalışmada, sendromun görülme sıklığı 4982 canlı doğumda 1 olarak belirlenmiştir. Bu sendromda, Müllerian kanalı embriyonik dönemde az gelişmiş ve bunun sonucunda vajinada, uterusu veya her ikisinde agenezi veya atrezi oluşmuştur. Çoğu hastada, dilatasyonla primer vajinal uzatma yapılması, birinci basamak yaklaşımdır (ACOG, 2018).

2.3. Perineoplasti

Vajinal sıkılaştırma, perineal yükseltme, vajinanın açısını doğru konuma getirme ve pelvik tabanı güçlendirme amacıyla uygulanmaktadır (Goodman, 2011). Vajinal doğum yapmış bazı kadınlar, şiddetli perineal yırtıklar, yanlış onarılmış epizyotomi veya pelvik desteğin azalması sebebiyle vajinada genişleme hissiyatından şikayetçidirler (Millheiser vd., 2010). Ayrıca, menopoz sonrası dönemde meydana gelen endokrinolojik değişikliklere ve vulvovajinal atrofiye bağlı olarak, cinsel uyarılma ve vajinal lubrikasyonda azalma, orgazm bozukluğu ve disparoni gibi cinsel fonksiyon bozuklukları ortaya çıkmaktadır (Simon vd., 2018; Cagnacci vd., 2020). Yıldız ve Akküz (2023) yapmış oldukları bir çalışmada, özel bir hastanede perineoplasti ve vulvoplasti ameliyatı sonrasında kadınlarda, cinsel istek ve orgazmda artış olduğunu bildirmiştir.

Perineoplastiler birçok kez gerçekleştirilmiş ve çok düşük komplikasyon oranlarına sahip olsa da tedavi için belirlenmiş tek cerrahi yöntem değildir. Ayrıca, perineoplasti için hasta seçim kriterleri hakkında yayınlanmış bir kılavuz bulunmamaktadır (Kanter vd., 2015).

2.4. Klitoroplasti

Klitoris maskulinize olup penise benzediği durumlar dışında geçmişte kalan ve önerilmeyen bir uygulamadır. Bu işlemle amaçlanan, klitoris üzerini örten fazla deri dokusunun alınarak cinsel hazzın artırılması ve cinsel duyarlılığın desteklenmesidir (Karram, 2015).

2.5. G Noktası Büyütme

1950 yılında Dr. Ernst Grafenberg tarafından tanımlanan şiddetli cinsel uyarılma alanı olarak bilinen G noktasına yağ enjekte etme işlemidir (Ostrzenski, 2011). G noktası amplifikasyonu, G-shot olarak da adlandırılan bölgenin, boyutunu ve hassasiyetini geçici olarak arttırmaktadır (Puppo ve Gruenwald, 2012). Erojen bölgede uyarıyı ve orgazmı yoğunlaştırma prensibine dayanmaktadır. Enjeksiyonun etkisi 1-2 yıl boyunca sürmekte; bu süreden sonra genellikle işlemi tekrarlamak gerekmektedir (Bachelet vd., 2014). Enjeksiyon için hyaluronik asit veya otolog yağ kullanılmaktadır (Gress, 2012).

Yarar ve zarar durumu konusunda net bir bilgi bulunmamaktadır. Bir araştırmada, 5-12 cc yağ enjekte edilen hastaları %52'sinde otolog yağ naklinden sonra cinsel uyarımın arttığı belirtilmiştir (Gress, 2012). Ancak, ACOG'a göre, G noktası amplifikasyonunun riskleri ve yararları konusunda literatürde yetersiz ve sınırlı bilgi olduğu ifade edilmektedir. Olumlu sonuçlara rağmen, G noktası enjeksiyonu isteyen kadınlara; disparoni, enfeksiyon veya yara izi gibi komplikasyonlar gelişebileceğinden, işlemle ilgili ayrıntılı bilgi verilmelidir (ACOG, 2007). Ayrıca, G noktasına yapılan enjeksiyon işleminin gönüllü olarak iptali veya geri alınması mümkün olmadığından, bu konuda da gerekli bilgilendirme ve değerlendirme sağlanmalıdır (Foldes vd., 2013).

3. KADIN GENİTAL KOZMETİK CERRAHİSİ'NİN DÜNYADA VE TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

Günümüzde genital kozmetik cerrahisi popülaritesi dünya genelinde artış göstermektedir (Shaw vd., 2022; Simonis vd., 2016). Kadın bedenine yönelik toplumsal odaklanmanın artması, medya etkileriyle birlikte, kozmetik jinekolojik prosedürlere olan talebin artmasına yol açmıştır (Köle vd., 2024). Bu kapsamda labioplasti, en sık uygulanan işlemlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Nitekim 2015 ile 2018 yılları arasında labioplasti oranlarında %28, 2018 ile 2019 yılları arasında ise %24 artış bildirilmiştir (Aesthetic Plastic Surgery Statistics of the National Data Bank, 2019). Amerika Birleşik Devletleri'nde 2018 yılında yayınlanan istatistiklere bakıldığında, labioplasti vakalarının 12.756 olduğunu bildirmektedir; buna göre son 5 yıla kıyasla %53 oranında artmıştır (Aesthetic Plastic Surgery Statistics of the National Data Bank, 2020). Ancak bildirilen bu oranların, gerçekte yapılan ameliyat sayılarını tam olarak yansıtmadığı düşünülmektedir. Bunun temel nedeni, bu tür işlemlerin büyük ölçüde özel klinik ve merkezlerde gerçekleştirilmesidir (Lowe ve Black, 2021).

Türkiye'de de durum küresel eğilimle benzerlik göstermekte ve kadınlar arasında genital kozmetik cerrahiye yönelik talep giderek artmaktadır (Köle ve ark., 2024). Türkiye'de yapılmış spesifik bir çalışma bulunmamasının yanı sıra hem cerrahi hem de cerrahi olmayan yöntemleri kapsayan estetik prosedürlerin yaygınlığı her 100 kişide üç olarak belirlenmiştir (ISAPS, 2016). Özellikle, cinsiyetler göz önüne alınarak yapılan bir analiz, kadınlar arasında estetik prosedürlerin erkeklere oranla belirgin bir şekilde fazla olduğunu ve gerçekleştirilen toplam estetik operasyonların %87,4'ünü oluşturduğunu ortaya koymaktadır (ISAPS, 2018).

4. KADIN GENİTAL KOZMETİK CERRAHİSİ'NİN ENDİKASYON VE MOTİVASYONU

4.1. Genital Benlik İmajı ve Algısı

Genital imaj kadınların genital sağlık durumlarını, dış görünüş memnuniyetlerini ve cinsel organlarını nasıl algıladıklarını tanımlamaktadır (Karadeniz, 2019). Waltner 1986 yılında

genital kimlik tanımıyla genital benlik imajını açıklamıştır. Genital benlik imajının olumlu veya olumsuz olması özellikle kadınlarda mental ve bedensel algıyı etkilemektedir (Hamurcu vd., 2015). Her iki cinsiyette de genital imajın, kişinin genital organlarında cerrahi değişiklik yapmayı düşünmesiyle ilişkili olabileceği öne sürülmektedir (Smith vd., 2016).

4.2. Sosyal Medya ve Dış Görünüş Baskısı

Mükemmel vajina algısı sebebiyle kadınlar yetersizlik ve eksiklik hissine kapılabilmektedir (Fahs, 2014, DeMaria vd., 2019). Fordouly ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada, sosyal paylaşım sitelerinde zamanın beden algısını olumsuz yönde etkilediği bulunmuştur. Brown ve arkadaşı tarafından yapılan bir araştırmanın sonucuna göre, instagram kullanan kadınların, kusursuz beden dayatmasından dolayı ruh sağlığında bozulma bildirilmiştir.

4.3. Partner Etkisi ve Toplumsal Normlar

Genital kozmetik cerrahisi geçirmiş 258 kadının katıldığı çok merkezli bir çalışmada; kadınların %64'ü fiziksel ve %48'i kozmetik sebeplerle; %33'nün memnuniyetsizlik yaşama ve %30'nun daha iyi bir cinsel hayat isteği nedeniyle cerrahi olduğu belirlenmiştir. Kadınların %54'ü parterinin cinsel hazzını arttırmak amacıyla, yaklaşık %5'i ise eş isteği üzerine ameliyat olduğunu ifade etmiştir. Bu sayede, kadınların genital cerrahi talebinin, partner isteği sonucunda da şekillenebileceği sonucuna ulaşılmıştır (Goodman vd., 2010). 2019 yılında Suudi Arabistan'da yapılan bir çalışmada, genital kozmetik cerrahi sonrası kadınların memnuniyet düzeylerinin %50, psikolojik iyilik hallerinin %40 oranında arttığı; cinsel ilişkide utanma duygularının ise %36,1 oranında azaldığı belirlenmiştir (Al-Jumah vd., 2020). Buna karşın, genital kozmetik cerrahi geçirmiş ve geçirmemiş iki grup arasında yapılan çalışmada, iki grubun kadınları arasında genital benlik imajının karşılaştırılması sonucunda, prosedür geçirmiş olan grupta daha yüksek genital benlik imajı puanına ulaşılamamıştır. Bu nedenle, kadınların genital benlik imajını etkileyen başka faktörlerin de olduğunu ve cerrahinin genital benlik imajını artırma etkisinin kesin olmadığı bilinmelidir. Kadınların genital benlik algısının dinamik ve esnek olduğu, yaşam boyu değişebileceği ve hatta iyileşebileceği teorisine göre, genital organlarına yönelik olumsuz algıların güçlenmesi, onları gereksiz genital estetik ameliyatlara yönlendirebilmektedir (Sasanfar vd., 2024).

4.4. Doğumla İlişkili Fizyolojik Faktörler

Kadınların doğum yapma durumu da genital kozmetik cerrahiyle ilgili olduğu düşünülmektedir. Buna kanıt olarak, Sorice ve arkadaşları tarafından, labioplasti için başvuran 50 kadın çalışmaya dahil edilmiş ve dahil edilen kadınların %58'inin doğum yaptığı tespit edilmiştir. Ayrıca, Sasanfar ve arkadaşları tarafından, İran'ın Elburz ilinde genital estetik cerrahi öyküsü olmayan 210 kadın ve daha önce genital kozmetik cerrahisi geçiren 105 kadın olmak üzere toplam 315 kadın üzerinde yürütülen bir çalışma yapılmıştır. Genital kozmetik prosedür geçirmiş kadınların %47'si geçmişte üçten fazla gebelik yaşamış ve neredeyse %65'i doğumlarını vajinal yolla gerçekleştirmiştir. Buna ek olarak, prosedürü geçirmiş kadın grubunun %43'ü, 3,5 kilogramın üzerinde yenidoğan dünyaya getirmiştir. Çalışma sonucuna göre, gebelik, vajinal doğum, epizyotomi sayısı ve yenidoğan kilosu arttıkça, genital kozmetik cerrahisi geçirme oranı da artmaktadır. Bazı araştırmalar da bu sonucu destekler nitelikte ve vajinal doğum sonrasında, özellikle 3,5 kg'dan daha ağır bir bebeğin doğumu ya da aletli doğumun (forceps veya vakum yardımıyla) pelvik taban kaslarında hasar riskini artırabileceğini göstermektedir (Bortolini vd., 2010; Hilde vd., 2011; Sigurdardottir vd., 2011). Bu tür hasarlar, kadınların cinsel yaşamını olumsuz etkileyebilmekte ve bazı durumlarda hafif depresyon gibi psikolojik etkilerle yaşam kalitesini düşürebilmektedir. Bu durum, kadınların cinsel tatmini

artırmak veya özgüvenlerini geri kazanmak amacıyla genital kozmetik prosedürlere başvurmalarına neden olabilmektedir (Griffiths vd., 2006).

5. KADIN GENİTAL KOZMETİK CERRAHİSİ'NİN OLASI KOMPLİKASYONLARI

Toplumda yaratılan algı sebebiyle kadın genital kozmetik cerrahisi ameliyatlarının ağrısız ve riskin düşük olduğu konusunda yanlış bir düşünce mevcuttur (Goodman vd., 2010). Yapılan araştırmalarda komplikasyon görülme sıklığı %3 ile %30 arasında değişmektedir. Enfeksiyon, hematoma, ağrılı cinsel birleşme (disparoni), bölgesel ağrı, yara iyileşmesinde gecikme, skar doku oluşumu ve bağırsak-mesane yaralanmaları sonucu fistül görülme gibi post-op komplikasyonlar bildirilmiştir (Balmforth vd., 2006; Goodman, 2009). ACOG, bunlara ek olarak ikinci kez operasyon geçirme riski olabileceğini ifade etmiştir (ACOG, 2020). Genital kozmetik cerrahisi, özellikle genital bölgedeki sinirleri etkileyebileceğinden cinsel işlev ve orgazm konusunda uzun vadede olumsuz etkiye sebep olabilmektedir (Giarenis, 2014). Ergenlik süresi sonlanıncaya kadar yapılan genital cerrahiler de bu gerekçeyle gelecekte cinsel yaşamı riske atabilmekte ve tekrar ameliyat gerektirebilmektedir (Michala, 2011). Yapılan bir çalışma sonucunda uzun iyileşme süresi, postoperatif kanama, disparoni ve operasyon sonrası sonuçtan memnun kalmama gibi çok çeşitli komplikasyonlar bildirilse de bunların yaygın olmadığı tespit edilmiştir (Goodman, 2011). Olgularda kanama ve hematoma gelişme oranı %1'den az (Escandon vd., 2022), dehisans oranı %1-4 (Ouar vd., 2017), anesteziye bağlı sinir hasarı oranı %2-3 (Şenol, 2024), postoperatif dönemde ise vakaların %1,8'i bir aydan uzun süren disparoni yaşamaktadır (Konaç, 2024). Ayrıca, farklı çalışmalar, operasyon sonrası memnun kalmama oranının %5'ten az olduğunu belirlemiştir (Pardo vd., 2005; Munhoz vd., 2006; Goodman vd., 2010).

Köle ve arkadaşlarının yaptığı çok merkezli bir çalışmada, Türk kadınlarında genital operasyonlar sonrası en sık karşılaşılan komplikasyonlar incelenmiş ve sonuçta; en sık görülen ve tüm komplikasyonların %29'unu oluşturan komplikasyon tam dehisans (yara kenarlarının ayrılması) olarak tespit edilmiştir. İkinci en sık görülen komplikasyon, tüm vakaların %12,5'ini oluşturan labium majus hematomu olmuştur (Köle vd., 2024).

Genital kozmetik cerrahisi geçiren kadınlarda, bu operasyonu istemeyen kadınlara oranla daha yüksek seviyede psikiyatrik bozukluklar görülmektedir. Veale ve arkadaşları (2014) tarafından labioplasti talep eden 55 kadın ve cerrahiye istemeyen 70 kadın arasında bazı psikometrik ölçümleri farklı parametrelerle kıyaslayan bir çalışma yürütülmüştür. Sonuçta, Labioplasti isteyen kadınların vücut dismorfik bozukluğu (BDD) olduğu saptanmıştır. BDD, kişinin kendi vücut bölgesinin veya görünümünün ciddi şekilde kusurlu olduğuna dair takıntı ile karakterize bir psikiyatrik patolojidir, ancak algılanan kusur ya gözlemlenemez ya da başkalarına hafif görünmektedir (Mullerova ve Weiss, 2020).

Psikiyatrik bozukluklar kadınların fiziksel ve ruhsal sağlığı üzerinde ciddi etkisi olabilecek tekrarlayan genital kozmetik cerrahilere sebep olabilmektedir. Ayrıca, diğer organ sistemlerinde cerrahi düzeltme geçiren kadınlarda depresyon ve intihar görülme oranı daha yüksektir (Lipworth vd., 2007).

6. KADIN GENİTAL KOZMETİK CERRAHİSİNDE EBELERİN BAKIM VE DANIŞMANLIK ROLÜ

Kadın genital kozmetik cerrahisi, küresel düzeyde artan bir yaygınlık göstermektedir. Bu durum, büyük ölçüde teknoloji çağının bireyler üzerinde oluşturduğu "kusursuzluk" algısının

bir yansımasıdır. Ancak söz konusu algı, toplumsal ve kültürel dayatmalarla şekillenmiş olup, gerçeği yansıtmayan ve bireyleri psikolojik açıdan baskı altına alan yanlış bir anlayışı temsil etmektedir (Daşikan vd., 2019). Kadınların kendi genital benlik imajını olumsuz olarak algılaması, cerrahi isteğini arttırmaktadır (Komarnicky vd., 2019). Bu noktada, ebeler genital benlik imajının iyileştirilmesinde oldukça önemli bir role sahiptir. Kadınları beden algısı ve cinsellik açısından bütüncül olarak ele alacak; buna uygun danışmanlık verecek ve kadın anatomisindeki çeşitlilikleri kadına aktararak bedenini olumlu algılamasını sağlayacak ilk meslek grubu ebelerdir (Fışkın ve Beji, 2014). Buna kanıt olarak 2020 yılında, ergenlik çağındaki 16-18 yaş aralığındaki 343 genç kız arasında yapılan bir çalışmada, kadın genital organlarının anatomik özellikleri ve işlevleri hakkında bilgi içeren ve dış genital organların görünümündeki çeşitliliği vurgulayan bir video hazırlanmış ve ergenlere izletilmiştir. Sonuçta, genital görünüm memnuniyetini önemli ölçüde artırmış ve gelecekte genital kozmetik cerrahisi veya labioplasti yaptırma düşüncesini azaltmıştır (Fernando ve Sharp, 2020).

Amerikan Jinekoloji ve Obstetri Derneği (ACOG), İngiltere'nin Obstetri ve Jinekoloji kurumu (RCOG) ve Kanada Obstetri ve Jinekoloji Derneği (SOGC) danışmanlık konusunda bazı önerilerde bulunmuştur.

Tablo 1. ACOG, RCOG VE JOGC Kadın Genital Kozmetik Cerrahisi Danışmanlık Önerileri

ACOG Önerileri	- Hastalara, cinsel görünüm veya işlevi değiştirmeye yönelik cerrahi müdahalelerin veya prosedürlerin (klinik olarak teşhis edilmiş kadın cinsel işlev bozukluğu, cinsel ilişki sırasında ağrı, atletik aktivitelere müdahale, daha önce obstetrik yaralanma, kadın genital sünnetinin tersine çevrilmesi, vajinal prolapsus, inkontinans veya cinsiyet cerrahisi gibi klinik endikasyonlar hariç) tıbbi olarak endike olmadığı, önemli bir risk oluşturduğu; genital kozmetik cerrahi prosedürlerinin etkinliğini destekleyen yüksek kaliteli verilerin eksikliği konusunda bilgilendirilmeli ve ağrı, kanama, enfeksiyon, yara izi, yapışıklıklar, duyuşal değişiklik, dispareni ve tekrar ameliyat ihtiyacı gibi olası komplikasyonlar hakkında bilgilendirilmelidir. - Hizmet sağlayıcılar, cinsel işlev bozuklukları olan kadınların yanı sıra depresyon, anksiyete ve diğer psikiyatrik rahatsızlıkları olan kadınları tanımak için yeterli eğitime sahip olmalıdır. Bireyler, endike ise, vücut dismorfik bozukluğu açısından değerlendirilmelidir. Psikolojik endişeleri olduğundan şüphelenilen kadınlarda, ameliyat düşünülmeden önce değerlendirme için sevk yapılmalıdır. - Sağlık hizmeti sağlayıcılar, dış genital organlarının görünümüyle ilgili tüm varyasyonları, ergenlik, yaşlanma, doğumdan kaynaklanan anatomik değişiklikler ve menopoz ile ilgili değişimleri kadına aktarmalıdır.
SOGC Önerileri	- Danışmanlık sürecinde kadınlara, yüksek kaliteli kanıtların olmadığı bildirilmeli, verilerin eksikliği de tartışılmalı ve komplikasyonlar hakkında bilgi verilmelidir. Cinsel işlevi veya öz imajı iyileştirmek için bu ameliyatları teşvik etmemelidir. - Vajinal kozmetik prosedürler için talepte bulunan kadınlar için, tam bir tıbbi, cinsel ve jinekolojik anamnez alınmalıdır. Beden dismorfik bozukluğu da dahil olmak üzere herhangi bir cinsel veya psikolojik işlev bozukluğunun olmadığından ve kadının bir zorlama veya sömürü altında olmadığından da emin olunmalıdır. Psikolojik bir sorun olduğundan şüphelenilen kadınlarda, ameliyat öncesi değerlendirme için sevk yapılmalıdır. - Menopoz dönemindeki kadınlara klinik araştırmalar tamamlanmadan önerilmemelidir. - Ergenlik çağındaki gençlere, kadın genital estetik ameliyatları genital olgunluğa ulaşılan kadar yapılmamalıdır. - Yapısal, psikolojik veya anatomik problem içeren işlevsel bir bozukluk varsa, cerrahi müdahale kozmetik olarak değerlendirilmemelidir.
RCOG Önerileri	- Kadınlara kadın genital organındaki normal değişimler hakkında doğru bilgi verilmeli ve beden imajı sıkıntısı gibi sorunlar için danışmanlık ve diğer psikolojik tedaviler sunulmalıdır. - Kadınlar, prosedürün riskleri ve prosedürle ilgili güvenilir kanıtların eksikliği hakkında bilgilendirilmelidir. - Genital olgunlaşma 18 yaşından önce gerçekleşmediğinden, bu yaştan altındaki kız çocuklarına uygulanmamalıdır. Önemli psikolojik sıkıntı durumunda, çocuğa ve ailesine bir uzmana başvurmaları önerilmelidir. - Kadın genital kozmetik cerrahisi, genel olarak, tıbbi olarak gerekli olmadıkça Ulusal Sağlık Hizmeti (NHS) kapsamında gerçekleştirilmemelidir. - Labiolarından rahatsız olan kadınlara, rahatsızlığı gidermek için operasyon dışında basit uygulamalar önerilmelidir.

Kaynak: Elective female genital cosmetic surgery. ACOG Committee Opinion No. 795. American College of Obstetricians and Gynecologists. Obstet Gynecol 2020;135:e36-42. Guideline No. 423: Female Genital Cosmetic Surgery and Procedures. Shaw, DorothyAllen, LisaChan, CynthiaKives, SariPopadiuk, CatherineRobertson, DeborahShapiro, Jodi et al. Journal of Obstetrics and Gynaecology Canada , Volume 44, Issue 2, 204 - 214.e1. Ethical considerations in relation to female genital cosmetic surgery (FGCS). RCOG Ethics Committee. Royal College of Obstetricians and Gynecologists, October, 2013.

Ebelerin cinsel sağlık hizmetlerindeki görev ve sorumluluklarını etkin biçimde yerine getirmeleri, kadınların tatmin edici bir cinsel yaşam sürmelerine önemli katkılar sağlayabilir (Azar ve ark., 2022). Genital benlik imajı erken çocukluk döneminde şekillenmeye başlamakta olup, ailede ve okulda yaşa uygun cinsel sağlık eğitimi alamayan bireyler, bu bilgileri çoğunlukla internet gibi doğruluğu sorgulanamayan kaynaklardan veya kulaktan dolma bilgilerden edinmektedir. Bu durum, genital benlik imajında yetersizlikler ve olumsuz beden algısı ile sonuçlanabilmektedir (Zeren ve Gürsoy, 2018). Profesyonel bir ebe, destekleyici, tedavi edici, bakım verici, araştırmacı ve koruyucu danışmanlık hizmetlerini sunmalıdır (Özbek ve Sümer, 2019).

Genital kozmetik cerrahisi kapsamında yapılan operasyonlar, hasta üzerinde stres oluşturabilmektedir. Bu nedenle, kadına ve mümkünse eşine genital anatomi, uygulanacak cerrahi, preoperatif ve postoperatif süreçte gelişebilecek komplikasyonlar hakkında kanıt temelli bilgiler aktarılmalıdır (Daşıkkan vd., 2019). Bireylerin bu operasyonlara karar vermesinde, psikososyal faktörlerin yanı sıra ruhsal bozukluklar da etkili olabilmektedir. Bu sebeple, başvuran kadının psikososyal açıdan da değerlendirilmesi önem taşımaktadır (Küçükaya, 2011; Daşıkkan vd., 2019).

Ebeler, kadınların yaşamı boyunca sağlıklı kalması amacıyla bakım ve danışmanlık sağlamalıdır. Ayrıca, toplumda değişen estetik algıları doğrultusunda artan genital kozmetik cerrahisi uygulamalarına karşı, kadınların haklarını ve bütüncül sağlık yaklaşımlarını savunmaları da önemli bir sorumluluktur (Aktaş, 2014). Genital kozmetik operasyonlarında mahremiyet de dikkate alınması gereken önemli bir konudur. Kadın merkezli, yargılayıcı olmayan ve mahremiyeti koruyarak sunulan bakım, bu alanda çalışan ebe ve hemşirelerin önemli bir sorumluluğudur (Hadımlı vd., 2022). Jinekoloji derslerinde hastalık-tedavi-bakım odaklı eğitim veren Sağlık Bilimleri Fakülteleri'nin Ebeler ve Hemşirelik bölümlerinde, konu ile ilgili başlıkların müfredata eklenmesi ve aktif saha çalışanlarına hizmet içi eğitim planları dahil edilmesi büyük önem taşımaktadır (Hadımlı vd., 2022).

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Kadın genital kozmetik cerrahisi, kadınların fiziksel ve psikolojik sağlığını iyileştirmeyi amaçlayan estetik bir müdahale olarak giderek daha fazla ilgi görmektedir. Bu süreçte ebeler, kadınların ihtiyaçlarını anlama, güvenli bilgi sunma ve doğru yönlendirme sağlama konusunda önemli bir danışmanlık rolü üstlenmektedir. Ebeler, bu süreci güvenle yönetebilmek ve genital kozmetik cerrahi ile ilgili danışmanlık süreçlerinde bilgi ve becerilerini güncel tutmak için düzenli eğitimlere katılmalı; bu müdahaleyi geçirecek kadınların ihtiyaçlarını daha iyi anlamak ve yardımcı olmak için iletişim kurarken empati ve güven ortamı sağlamalıdır. Cerrahi prosedürler, olası riskler ve alternatif çözümler hakkında tarafsız bilgi sunarak kadınların bilinçli karar verme sürecini desteklemeleri önemlidir. Ayrıca ebeler, cerrahi sonrası bakım sürecinde bireylerin fiziksel ve psikolojik iyileşme sürecine yönelik rehberlik sağlayarak, bütüncül bir sağlık hizmeti sunmaya odaklanmalıdır. Bu nedenle, ebelerin danışmanlık rolü, hem bireylerin bilinçli karar verme sürecini desteklemek hem de cerrahi sonrası bakım ve iyileşme süreçlerini kolaylaştırmak açısından kritik öneme sahiptir.

KAYNAKÇA

Aesthetic Plastic Surgery Statistics of the National Data Bank. (2019). Aesthetic Association. <https://cdn.theaestheticsociety.org/media/statistics/2019-TheAestheticSocietyStatistics.pdf>

- Aesthetic Plastic Surgery Statistics of the National Data Bank. (2020). Aesthetic Association. <https://cdn.theaestheticsociety.org/media/statistics/aestheticplasticsurgerynationaldata-bank-2020stats.pdf>
- Aktaş, S. (2014). Medyanın kadın estetiği üzerine etkileri ve ebenin rolü. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 17(3), 1-8.
- Al-Jumah, M. M., Al-Wailiy, S. K., Al-Badr, A. (2020). Satisfaction survey of women after cosmetic genital procedures: A cross-sectional study from Saudi Arabia. *Aesthetic Surgery Journal Open Forum*, 3(1), 1-9. <https://doi.org/10.1093/asjof/ojaa048>
- Amies Oelschlager A.-M., Kirby A., Breech L. (2017). Evaluation and management of vaginoplasty complications. *Current Opinion Obstetrics & Gynecology*, 29(5), 316–321. <https://doi.org/10.1097/GCO.0000000000000391>
- Azar, M., Kroll, T., Bradbury-Jones, C. (2022). How do nurses and midwives perceive their role in sexual healthcare? *BMC Women's Health*, 22(1), 330. <http://dx.doi.org/10.1186/s12905-022-01891-y>
- Bachelet J.-T., Mojallal A., Boucher F. (2014). Chirurgie génitale féminine, les techniques d'amplification du point-G–État de la science. *Annales de Chirurgie Plastique Esthétique*, 59(5), 344–347. <https://doi.org/10.1016/j.anplas.2014.05.003>
- Balmforth, J., Cardozo, L. (2006). Designer vaginas. *Journal of the Association of Chartered Physiotherapists in Women's Health*, 99, 72-77.
- Bortolini, M. A., Drutz, H. P., Lovatsis, D., Alarab, M. (2010). Vaginal delivery and pelvic floor dysfunction: current evidence and implications for future research. *International Urogynecology Journal*, 21(8), 1025–1030. <https://doi.org/10.1007/s00192-010-1146-9>
- Braun, V. (2010). Female genital cosmetic surgery: A critical review of current knowledge and contemporary debates. *Journal of Women's Health*, 19(7), 1393-1407. <https://doi.org/10.1089/jwh.2009.1728>
- Brown, Z., Tiggemann, M. (2016). Attractive celebrity and peer images on Instagram: Effect on women's mood and body image. *Body Image*, 19, 37-43. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2016.09.006>
- Cagnacci A, Xholli A, Venier M. (2020). Ospemifene in the management of vulvar and vaginal atrophy: focus on the assessment of patient acceptability and ease of use. *Patient Preference Adherence*, 14, 55-62. <https://doi.org/10.2147/PPA.S203614>
- Cain, J. M., Iglesia, C. B., Dickens, B., Montgomery, O. (2013). Body enhancement through female genital cosmetic surgery creates ethical and rights dilemmas. *International Journal of Gynaecology and Obstetrics*, 22(2), 169–172. <https://doi.org/10.1016/j.ijgo.2013.03.020>
- Committee on Adolescent Health C (2018) ACOG Committee Opinion No. 728: Mullerian agenesis: diagnosis, management, and treatment. *Obstet Gynecol*, 131(1):e35 e42. <https://doi.org/10.1097/AOG.00000000000002458>

- Committee on Gynecologic Practice, American College of Obstetricians and Gynecologists (2007). ACOG Committee Opinion No. 378: Vaginal "rejuvenation" and cosmetic vaginal procedures. *Obstetrics and Gynecology*, 110(3), 737–738. <https://doi.org/10.1097/01.AOG.0000263927.82639.9b>
- Cook, R. J., Dickens, B. M. (2009). Hymen reconstruction: Ethical and legal issues. *International Journal of Gynecology and Obstetrics*, 107(3), 266-269. <https://doi.org/10.1016/j.ijgo.2009.04.014>
- Crouch, N.S., Creighton, S.M. (2007), Long-term functional outcomes of female genital reconstruction in childhood. *BJU International*, 100: 403-407. <https://doi.org/10.1111/j.1464-410X.2007.06855.x>
- Daşıkan, Z., Kıratlı, D., Erdoğan, M. (2019). Kadınların genital görünüm memnuniyeti: Genital kozmetik cerrahi. *Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji Tıp Dergisi*, 16(4), 238-243.
- DeMaria, A. L., Meier, S. J., Dykstra, C. (2019). It's not perfect but it's mine: Genital self-image among women living in Italy. *Body Image*, 29, 140-148. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2019.02.002>
- Dobbeleir, J. M., Van Landuyt, K., & Monstrey, S. J. (2011, May). Aesthetic surgery of the female genitalia. In *Seminars in plastic surgery* (Vol. 25, No. 02, pp. 130-141). Thieme Medical Publishers. <https://doi.org/10.1055/s-0031-1281482>
- Elective Female Genital Cosmetic Surgery: ACOG Committee Opinion, Number 795. (2020). *Obstetrics and Gynecology*, 135(1), e36–e42. <https://doi.org/10.1097/AOG.00000000000003616>
- Escandón, J. M., D. Duarte-Bateman, V. P. Bustos, L. Escandón, E. Mantilla- Rivas, A. Mascaro-Pankova, P. Ciudad, H. N. Langstein, O. J. Manrique (2022). Maximizing safety and optimizing outcomes of labiaplasty: A systematic review and meta-analysis. *Plast Reconstr Surg*, 150(4): 776e-788e. <https://doi.org/10.1097/prs.00000000000009552>
- Fahs, B. (2014). Genital panics: Constructing the vagina in women's qualitative narratives about pubic hair, menstrual sex, and vaginal self-image. *Body Image*, 11(3), 210-218. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2014.03.003>
- Fernando, A. N., Sharp, G. (2020). Genital self-image in adolescent girls: The effectiveness of a brief educational video. *Body Image*, 35, 75–83. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2020.08.007>
- Fışkın, G., Beji, N. K. (2014). Cinsel fonksiyonun değerlendirilmesi ve hemşirenin rolü. *Androloji Bülteni*, 56, 73-76.
- Foldès, P., Droupy, S., Cuzin, B. (2013). Chirurgie cosmétique de l'appareil génital féminin [Cosmetic surgery of the female genitalia]. *Progres en urologie : journal de l'Association francaise d'urologie et de la Societe francaise d'urologie*, 23(9), 601–611. <https://doi.org/10.1016/j.purol.2013.01.017>

- Fordouly, Y., Diedrichs, P. C., Vartanian, L. R., Halliwell, E. (2015). Social comparisons on social media: The impact of Facebook on young women's body image concerns and mood. *Body Image*, 13, 38-45. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2014.12.002>
- Giarenis, I., Cardozo, L. (2014). Cosmetic genital surgery. *Obstet Gynaecol Reprod Med*, 24(9), 286-288. <https://doi.org/10.1016/j.ogrm.2014.05.009>
- Goodman, M. P. (2009). Female cosmetic genital surgery. *Obstetrics and Gynecology*, 113(1), 154-159. <https://doi.org/10.1097/AOG.0b013e318192c12c>
- Goodman, M. P. (2011). Female genital cosmetic and plastic surgery: A review, *The Journal of Sexual Medicine*, 8(6), 1813-1825, <https://doi.org/10.1111/j.1743-6109.2011.02254.x>
- Goodman, M. P., Placik, O. J., Benson, R. H., Miklos, J. R., Moore, R. D., Jason, R. A., Wood, S. R. (2010). A large multicenter outcome study of female genital plastic surgery. *Journal of Sexual Medicine*, 7(4 Pt 1), 1565-1577. <https://doi.org/10.1111/j.1743-6109.2010.01826.x>
- Gress, S. (2012). Form-und funktions verbessernde Eingriffe im weiblichen Genitalbereich. *Ästhetische Chirurgie. Ecomed*, 25.
- Griffiths, A., Watermeyer, S., Sidhu, K., Amso, N. N., Nix, B. (2006). Female genital tract morbidity and sexual function following vaginal delivery or lower segment caesarean section. *Journal of Obstetrics and Gynaecology*, 26(7), 645-649. <https://doi.org/10.1080/01443610600903701>
- Hadımlı, A., Sert, E., Karaca Saydam, B. (2022). Genital estetik cerrahide Ex-PLISSIT modeli ile danışmanlık ve bakım. *Gevher Nesibe Tıp ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(11), 29-38. <https://doi.org/10.46648/gnj.182>
- Hamurcu, P., Öner, C., Telatar, B., Yeşildağ, Ş. (2015). Obezitenin benlik saygısı ve beden algısı üzerine etkisi. *Türkiye Aile Hekimliği Dergisi*, 19(3), 122-128. <http://dx.doi.org/10.15511/tahd.15.02122>
- Herlin, M., Bjørn, A. M. B., Rasmussen, M., Trolle, B., & Petersen, M. B. (2016). Prevalence and patient characteristics of Mayer-Rokitansky-Küster-Hauser syndrome: a nationwide registry-based study. *Human Reproduction*, 31(10), 2384-2390. <https://doi.org/10.1093/humrep/dew220>
- Hilde, G., Stær-Jensen, J., Siafarikas, F., Engh, M. E., Brækken, I. H., Bø, K. (2013). Impact of childbirth and mode of delivery on vaginal resting pressure and on pelvic floor muscle strength and endurance. *American Journal of Obstetrics and Gynecology*, 208(1), 50.e1-50.e507. <https://doi.org/10.1016/j.ajog.2012.10.878>
- International Society of Aesthetic Plastic Surgery (ISAPS). (2016). *Global survey 2016 full report and press releases*. <https://www.isaps.org/discover/about-isaps/global-statistics/reports-and-press-releases/global-survey-2016-full-report-and-press-releases-english/>

- International Society of Aesthetic Plastic Surgery (ISAPS). (2018). *Global survey results 2018*. <https://www.nygart.dk/wp-content/uploads/2019/12/ISAPS-Global-Survey-Results-2018-new.pdf>
- Jamali, S., Abedi, P., Rasekh, A., & Mohammadjafari, R. (2014). The long term effect of elective colpoperineoplasty on sexual function in the reproductive aged women in Iran. *International Scholarly Research Notices*, 2014(1), 912786. <https://doi.org/10.1155/2014/912786>
- Kanter, G., Jeppson, P. C., McGuire, B. L., Rogers, R. G. (2015). Perineorrhaphy: commonly performed yet poorly understood. A survey of surgeons. *International Urogynecology Journal*, 26(12), 1797–1801. <https://doi.org/10.1007/s00192-015-2762-1>
- Karadeniz, Z. C. (2019). Kadın genital benlik imajı ölçeğinin uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, Antalya.
- Karram, M. M. (2015). Vaginoplasty and perineal reconstruction. *Atlas of Pelvic Anatomy and Gynecologic Surgery*, 104:1159-1166.
- Komarnicky, T., Skakoon-Sparling, S., Milhausen, R. R., Breuer, R. (2019). Genital self-image: Associations with other domains of body image and sexual response. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 45(6), 524-537. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2019.1564719>
- Konaç A. (Ed.). (2024). Current Issue in Hymenoplasty and Laser Use in Gynecology. Efe Academy Publishing, E-ISBN: 978-625-392-046-3.
- Köle, E., Doğan, O., Arslan, G., ve diğerleri. (2024). Türk kadınlarında labioplasti sonuçları ve komplikasyonları: Çok merkezli bir çalışma. *International Urogynecology Journal*, 35, 1045–1050. <https://doi.org/10.1007/s00192-024-05777-5>
- Küçükkaya, P. G. (2011). Estetik cerrahide ameliyat öncesi psikososyal değerlendirmede hemşirenin rolü. *Journal of Psychiatric Nursing*, 2(2), 94-99.
- Liao, L.-M., Creighton, S. M. (2019). Female Genital Cosmetic Surgery: Solution in Pursuit of Problem. In S. M. Creighton & L.-M. Liao (Eds.), *Female Genital Cosmetic Surgery: Solution to What Problem?* (pp. 1–10). chapter, Cambridge: Cambridge University Press.
- Lipworth, L., Nyren, O., Ye, W., Fryzek, J. P., Tarone, R. E., & McLaughlin, J. K. (2007). Excess mortality from suicide and other external causes of death among women with cosmetic breast implants. *Annals of plastic surgery*, 59(2), 119–125. <https://doi.org/10.1097/SAP.0b013e318052ac50>
- Lowe, J., Black, K. I. (2021). Female genital cosmetic surgery. The Australian & New Zealand *Journal of Obstetrics & Gynaecology*, 61(3), 325–327. <https://doi.org/10.1111/ajo.13363>
- Michala, L., Koliantzaki, S., Antsaklis, A. (2011). Protruding labia minora: Abnormal or just uncool? *Journal of Psychosomatic Obstetrics and Gynaecology*, 32(3), 154-156. <https://doi.org/10.3109/0167482X.2011.594764>

- Millheiser, L. S., Pauls, R. N., Herbst, S. J., Chen, B. H. (2010). Radiofrequency treatment of vaginal laxity after vaginal delivery: nonsurgical vaginal tightening. *The journal of Sexual Medicine*, 7(9), 3088–3095. <https://doi.org/10.1111/j.1743-6109.2010.01910.x>
- Munhoz, A. M., Filassi, J. R., Ricci, M. D., Aldrighi, C., Correia, L. D., Aldrighi, J. M., Ferreira, M. C. (2006). Aesthetic labia minora reduction with inferior wedge resection and superior pedicle flap reconstruction. *Plastic and Reconstructive Surgery*, 118(5), 1237–1247. <https://doi.org/10.1097/01.prs.0000237003.24294.04>
- Müllerová, J., Weiss, P. (2020). Plastic surgery in gynaecology: Factors affecting women's decision to undergo labiaplasty. Mind the risk of body dysmorphic disorder: A review. *Journal of Women & Aging*, 32(3), 241–258. <https://doi.org/10.1080/08952841.2018.1529474>
- Ostrzenski, A. (2011). Cosmetic gynecology in the view of evidence-based medicine and ACOG recommendations: A review. *Archives of Gynecology and Obstetrics*, 284(3), 617-630. <https://doi.org/10.1007/s00404-010-1817-7>.
- Ouar, N., D. Guillier, V. Moris, M. Revol, C. Francois, S. Cristofari (2017). Postoperative complications of labia minora reduction. Comparative study between wedge and edge resection. *Annales de Chirurgie Plastique et Esthetique*, 62(3), 219-223. <https://doi.org/10.1016/j.anplas.2017.02.005>
- Özbek, H., Sümer, H. (2019). Pelvik muayeneye gelen kadınların yaşadıkları anksiyete düzeyine destekleyici ebelik yaklaşımının etkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 45-54.
- Özer, M., Mortimore, I., Jansma, E. P., Mullender, M. G. (2018). Labiaplasty: motivation, techniques, and ethics. *Nature Reviews Urology*, 15(3), 175-189. <https://doi.org/10.1038/nrrol.2018.1>
- Pardo, J., Sola, V., Ricci, P., Guilloff, E. (2006). Laser labioplasty of labia minora. *International Journal of Gynecology & Obstetrics*, 93(1), 38-43. <https://doi.org/10.1016/j.ijgo.2006.01.002>
- Puppo, V., Gruenwald, I. (2012). Does the G-spot exist? A review of the current literature. *International Urogynecology Journal*, 23, 1665-1669. <https://doi.org/10.1007/s00192-012-1831-y>
- Reddy, J., Laufer, M. R. (2010). Hypertrophic labia minora. *Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology*, 23(1), 3-6. [https://www.jpagonline.org/article/S1083-3188\(09\)00119-3/fulltext](https://www.jpagonline.org/article/S1083-3188(09)00119-3/fulltext)
- Royal College of Obstetricians and Gynecologists. (2013). Ethical considerations in relation to female genital cosmetic surgery (FGCS). <https://docslib.org/doc/11853179/rcog-ethical-opinion-paper-2013-ethical-considerations-in-relation-to>
- Sasanfar, T., Maasoumi, R., Ataei, M., Haghani, S., Nekoolaltak, M. (2024). Comparative investigation of genital self-image and sexual function in women with and without a history of female genital cosmetic procedures: A cross-sectional study. *International*

- Journal of Community Based Nursing and Midwifery*, 12(2), 121–134.
<https://doi.org/10.30476/IJCBNM.2024.101051.2399>
- Sawan, D., Al-Marghoub, M., Abduljabar, G. H., et al. (2022). The attitude of physicians towards female genital cosmetic surgery. *Cureus*, 14(8), e27902.
<https://doi.org/10.7759/cureus.27902>
- Schick, V. R., Rima, B. N., Calabrese, S. K. (2011). Evulvalution: the portrayal of women's external genitalia and physique across time and the current barbie doll ideals. *Journal of sex research*, 48(1), 74–81. <https://doi.org/10.1080/00224490903308404>
- Serati, M., Salvatore, S., Rizk, D. (2018). Female genital cosmetic surgery: The good, the bad and the ugly. *International Urogynecology Journal*, 29, 1411-1412.
<https://doi.org/10.1007/s00192-018-3707-2>
- Shaw, D., Allen, L., Chan, C., Kives, S., Popadiuk, C., Robertson, D., Shapiro, J. (2022). Guideline No. 423: Female genital cosmetic surgery and procedures. *Journal of Obstetrics and Gynaecology Canada: JOGC*, 44(2), 204–214.e1.
<https://doi.org/10.1016/j.jogc.2021.11.001>
- Sigurdardottir, T., Steingrimsdottir, T., Arnason, A., Bø, K. (2011). Pelvic floor muscle function before and after first childbirth. *International Urogynecology Journal*, 22(12), 1497–1503. <https://doi.org/10.1007/s00192-011-1518-9>
- Simon, J. A., Davis, S. R., Althof, S. E., Chedraui, P., Clayton, A. H., Kingsberg, S. A., ... Wolfman, W. (2018). Sexual well-being after menopause: An International Menopause Society White Paper. *Climacteric*, 21(5), 415–427.
<https://doi.org/10.1080/13697137.2018.1482647>
- Simonis, M., Manocha, R., Ong, J. J. (2016). Female genital cosmetic surgery: A cross-sectional survey exploring knowledge, attitude and practice of general practitioners. *BMJ Open*, 6(9), e013010. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2016-013010>
- Smith, N. K., Butler, S., Wagner, B., Collazo, E., Caltabiano, L., Herbenick, D. (2016). Genital self-image and considerations of elective genital surgery. *Journal of Sex and Marital Therapy*, 43 (2), 169–184. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2016.1141820>
- Sorice, S. C., Li, A. Y., Canales, F. L., Furnas, H. J. (2017). Why women request labiaplasty. *Plastic and Reconstructive Surgery*, 139(4), 856–863.
<https://doi.org/10.1097/PRS.00000000000003181>
- Şenol S. (2024). Complications of Cosmetic Gynecology. In: Current Issue in Hymenoplasty and Laser Use in Gynecology. (Ed. Konaç A.), Efe Academy Publishing, E-ISBN: 978-625-392-046-3, pp: 171-183. (Erişim tarihi: 24.04.2025)
- The Royal Australian College of General Practitioners (RACPG) (2015). Female genital cosmetic surgery. A resource for general practitioners and other health professionals. Melbourne: The Royal Australian College of General Practitioners.
<https://www.racgp.org.au/getattachment/be129a58-028c-4f78-ae06-78bf5b6fb38a/Female-genital-cosmetic-surgery.aspx>

- Trichot, C., Thubert, T., Faivre, E., Fernandez, H., Deffieux, X. (2011). Surgical reduction of hypertrophy of the labia minora. *International Journal of Gynaecology and Obstetrics*, 115(1), 40-43. <https://doi.org/10.1016/j.ijgo.2011.04.007>
- Turini, T., Weck Roxo, A. C., Serra-Guimarães, F., Abreu, M. L., de Castro, C. C., Aboudib, J. H., Nahas, F. X. (2018). The impact of labiaplasty on sexuality. *Plastic and Reconstructive Surgery*, 141(1), 87-92. <https://doi.org/10.1097/PRS.00000000000003921>
- Veale, D., Eshkevari, E., Ellison, N., Costa, A., Robinson, D., Kavouni, A., Cardozo, L. (2014). Psychological characteristics and motivation of women seeking labiaplasty. *Psychological Medicine*, 44(3), 555–566. <https://doi.org/10.1017/S0033291713001025>
- Waltner, R. H. (1986). Genital identity: A core component of sexual- and self-identity. *Journal of Sex Research*, 22, 399-402. <https://doi.org/10.1080/00224498609551311>
- Yıldız, S., Akküz Çevik, S. (2023). Perineoplasti ve vulvoplastinin kadın cinsel işlevine etkisi. 10. Ulusal Ürojinekoloji Kongresi, 44-46. Ankara: Türkiye Klinikleri.
- Zeren, F., Gürsoy, E. (2018). Neden cinsel sağlık eğitimi?. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(1), 29-33. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/duzcesbed/issue/34701/339003>
- Zwier, S. (2014). “What motivates her”: motivations for considering labial reduction surgery as recounted on women's online communities and surgeons' websites. *Sexual Medicine*, 2(1), 16-23. <https://doi.org/10.1002/sm2.20>